

Indenrigs- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-mail: trm@trm.dk med kopi til eta@trm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5688
ANCA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 21/00504-2

23. FEBRUAR 2021

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ALMENE BOLIGER M.V. OG ANDRE LOVE

Indenrigs- og Boligministeriet har ved e-mail af 9. februar 2021 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om almene boliger m.v., lov om almene boliger og lov om leje (Tidligere hårde ghettoområder, som er omfattet af en udviklingsplan).

Instituttet har følgende bemærkninger:

Med lovforslaget foreslås det, at almene boligorganisationer og kommuner gives hjemmel til at anvende visse regler i et boligområde, som er omfattet af en udviklingsplan, selvom området ikke længere opfylder betingelserne for at være et udsat boligområde, et såkaldt ghettoområde eller et såkaldt hårdt ghettoområde.

Instituttet skal indledningsvis henvise til sit høringssvar af 3. april 2018 og 22. august 2018. I høringssvarene har instituttet foretaget en nærmere gennemgang af menneskeretten og gjort opmærksom på, at der er risiko for, at de indførte regler er diskriminerende i forhold til, at personer på grund af deres økonomiske, sociale og/eller etnicitet i praksis rammes hårdere end andre af de særlige udlejnings- og anvisningsregler.¹

¹ Høringssvar af 3. april 2018 er tilgængeligt på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/initiativer-modvirker-parallelsamfund>; Høringssvar af 22. august 2018 er tilgængeligt på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/nye-kriterier-udsatte-omraader-ghettoomraader-initiativer-udvikling-afvikling-0>.

Instituttet er bekendt med, at der på nuværende tidspunkt verserer mindst tre retssager ved Østre Landsret samt en række sager ved Ligebehandlingsnævnet, der alle vedrører bestemmelsen i almenboliglovens § 61 a, hvorefter der ved et "ghettoområde" forstås et boligområde, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande overstiger 50 procent, og hvor mindst to af kriterierne i stk. 1 er opfyldt, jf. stk. 2.²

I den ene af de tre sager, der verserer ved domstolene, er det netop godkendelsen af en udviklingsplan for området, der skal behandles. Det gøres i sagen blandt andet gældende, at udviklingsplanen er i strid med lov om etnisk ligebehandling og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. I de to øvrige sager, er det opsigelserne af en række beboere som følge af, at boligområdet er kategoriseret som et ghettoområde eller hårdt ghettoområde, der er til prøvelse. Også i disse sager gøres det gældende, at beboerne er blevet udsat for diskrimination i strid med blandt andet lov om etnisk ligebehandling. Instituttet er biinterveneret i nogle af disse sager, da sagerne angår principielle menneskeretlige spørgsmål om forbuddet mod diskrimination på grund af etnisk oprindelse.

Instituttet bemærker endvidere, at FN's Komité for Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder i 2019 udtrykte bekymring over den danske almenboliglovgivnings klassificering af områder som "ghettoer", defineret som andelen af beboere fra "ikke-vestlige" lande. Komitéen anbefalede Danmark at fjerne det definitive element i definitionen af en "ghetto" ud fra antallet af beboere fra "ikke-vestlige" lande, fordi definitionen ifølge komitéen er diskriminerende på grund af etnisk og national oprindelse.³

² For omtale af nogle af sagerne se eksempelvis <https://arbejderen.dk/indland/beboere-i-n%C3%B8jsomhed-anker-til-%C3%B8stre-landsret>; <https://politiken.dk/indland/art7870815/Ny-b%C3%B8lge-af-klager-over-diskrimination-i-ghettolov>; <https://sn.dk/Helsingoer/Institut-for-Menneskerettigheder-klager-over-diskrimination-i-ghetto-/artikel/1333690>.

³ FN's Komité for Økonomiske, Sociale og Kulturelle rettigheder, Concluding observations on sixth period report of Denmark, 12. november 2019, E/C.12/DNK/CO/6, punkt 51-52.

Derudover har tre af FN's specialrapportører vedrørende racediskrimination, bolig- og leveforhold samt minoritetsspørgsmål i efteråret 2020 blandt andet opfordret den danske regering til at stille salget af en række ejendomme beliggende i Mjølnerparken, der er kategoriseret som en "hård ghetto", i bero, indtil de ovenfor nævnte retssager er afgjorte ved domstolene.⁴

Instituttet er af den opfattelse, at alle tiltag der knytter sig til kategoriseringen af et boligområde som en "ghetto", herunder anvendelsen af visse regler for boligområder, som er omfattet af en udviklingsplan, sættes i bero, indtil domstolene og Ligebehandlingsnævnet har taget stilling til, om det er lovligt at opsiges beboerne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler at Indenrigs- og Boligministeriet afventer fremsættelsen af lovforslaget indtil domstolene og Ligebehandlingsnævnet har truffet afgørelse i de verserende sager om lovligheden af en udviklingsplans indhold samt kriterierne for, hvornår et område er en "ghetto".

Instituttet gjorde i sit høringssvar af 22. oktober 2018 opmærksom på, at det kan være en udfordring at sikre boligsøgende en bolig i et andet område, hvis de på grund af de indførte skærpede anvisnings- og udlejningsregler, ikke kan få en bolig i et udsat boligområde.⁵ Dette især i forhold til boligsocial anvisning efter almenboliglovens § 59, hvor en kommune kun kan anvise en bolig inden for kommunegrænsen, hvorfor der skal være en ledig bolig til rådighed i den konkrete kommune, før den boligsøgende kan få anvist en. I en kommune hvor der er få ledige boliger er det således endnu vanskeligere at finde en egnet bolig, hvis personen modtager visse sociale ydelser, idet kommunen efter almenboliglovens § 59, stk. 6, som udgangspunkt ikke må anvise sådanne personer til en bolig i et udsat boligområde. Dette kan også medføre øgede ventetider, hvilket især er u hensigtsmæssigt, når der er

⁴ FN's højkommisær for menneskerettigheder, UN human rights experts urge Denmark to halt contentious sale of "ghetto" buildings, pressemeddelelse af 23. oktober 2020. Tilgængelig på: <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=26414&LangID>.

⁵ Høringssvar af 22. oktober 2018 er tilgængeligt på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/nye-kriterier-udsatte-omraader-ghettoomraader-initiativer-udvikling-afvikling>.

tale om personer med et akut boligsocialt problem, som personen ikke selv kan løse.

Instituttet er ikke bekendt med, at der er foretaget nogen nærmere undersøgelse af, hvilken effekt og hvilke udfordringer de skærpede anvisnings- og udlejningsregler har medført i forhold til udsatte gruppers mulighed for at få anvist en ledig bolig. Instituttet er således heller ikke bekendt med undersøgelser af, hvorvidt og hvordan almenboliglovens § 59, stk. 7 – hvorefter en kommune alligevel kan anvise en bolig i et udsat boligområde, hvis der ikke er andre ledige boliger til rådighed - bliver anvendt i praksis.

Instituttet er af den opfattelse, at der bør foretages en nærmere undersøgelse af, hvilken effekt og hvilke udfordringer de skærpede anvisnings- og udlejningsregler har medført i forhold til udsatte gruppers mulighed for at få anvist en ledig bolig, herunder om ventetider er steget efter indførelsen af reglerne. I den forbindelse bør der også foretages en undersøgelse af, i hvor høj grad kommunerne gør brug af undtagelsesbestemmelsen i almenboliglovens § 59, stk. 7.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Indenrigs- og Boligministeriet foretager en nærmere undersøgelse af, hvordan de skærpede anvisnings- og udlejningsregler bliver anvendt i praksis, og af hvilke konsekvenser reglerne har haft for udsatte gruppers mulighed for at få anvist en ledig bolig, herunder om ventetider er steget efter reglernes indførelse.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-9782.

Med venlig hilsen

Anncathrine Carl

JURIDISK RÅDGIVER